



V Ljubljani, v četrtek, dne 17. julija 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3-50 " fr. 7.— " fr. 14.—		Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje		Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.	
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron.	Štev. 29.	

Zmagoslavna pot Srbov v nezvesto Bolgarijo.



Hrabre srbske čete vzamejo zakope pred Štipom na juriš.

Srbi že drugič zmagovali.

Vojna med Srbi in Bolgari v Macedoniji se je prej in drugače končala kot so Bolgari in njihovi švabski prijatelji pričakovali. — Danes sicer še ne vlada tam doli mir, toda vojna tudi ne, temveč le preganjanje bolgarske armade, ki na svojem begu niti toliko časa nima, da bi odpeljala s seboj topove in municijo, onemogle in ranjene. Bolgarska je poražena. Porazili so jo tako zaničevani Srbi, katerih moči in sile ni hotel švabski tisk upoštevati. Sedaj je pa drugače. Srbi so ostali zmagovalci nad zmagovalci, katere je občudoval svet, Bolgari so pa ponižani. Ne narod kot tak, temveč njegovi neslovanski mogotci, ki jim ni bila mar slovanska vzajemnost, temveč vladanje. Voditeljem Bolgarije ni bilo za tisoče in tisoče Lozensgradskih zmagovalcev in junakov, temveč so jih brez obzira gnali v klavnice. Poraz so doživeli visoki gospodje, škodo bo pa nosil narod, ki bi bil morda pod drugimi ljudmi, pod drugimi voditelji drugačen. Toda na prestolu sedi Nemeč!

Z večdnevno bitko okolo Kočan, z bitko, ki je bila krvavejša kakor vse bitke v turški vojni, se je odločila usoda bolgarske armade, ki je bila s tem v centru prebita. Srbi so zavzeli nato Štip, s čimer je bil dan bolgarski armadi signal za umikanje. Ker je pa grozilo bolgarski armadi vsled srbsko-grških stikov zajetje, se je moralo umikanje goditi v strahoviti naglici. Tako v Macedoniji. Bolgarske čete so pa vdrle tudi v svobodno kraljevino Srbijo pri Knjaževacu. Mesto, ki ga je branila mala srbska posadka, so Bolgari zavzeli, oropali, okolico požgali, ljudi pa pomasakrirali, sploh ravnali tako, da so vsi mislili, da so se vrnili turški časi. Srbi so se umikali. Bolgari za njimi... Tu so pa zašli bolgarski voji v zasedo, iz katere ni prišel nobeden več živ... Vsled bega v Macedoniji so tudi ob srbski meji bolgarske čete z vso naglico zapustili svoje pozicije in bežale v svojo domovino. Na poti jih zasledujejo srbske čete.

Poraz, ki ga je Bolgarija doživela je katastrofalen; tako velik, da so se naenkrat Romuni, dosednji avstrijski prijatelji začutili dovolj močne, da gredo na Bolgare. In res: v Bolgarsko ozemlje so že vdrle rumunske čete, ki hočejo storiti isto, kar so hoteli Bolgari v Macedoniji in Srbiji — malo poropati.

Vsled teh dejstev so nastale na Balkanu strahovite homatije. Prišlo je tako daleč, da bo sedaj Srbija morala svojega zahrbtnega napadalca, Bolgarijo, reševati pred popolnim uničenjem.

Kakor ne moremo odobravati vojne med brati, vendar moramo reči, da je bila ta vojna za eno kot drugo stran — potrebna. Za Bolgarijo zato, da prestane biti prevzetna in da začne uvidevati, da brez Srbije ne more ničesar; za Srbijo pa zato, da bo sedaj svet moral spoštovati srbsko junaštvo in srbsko moč.

Iz tega spoštovanja se bo rodila lepša bodočnost.

Vladar habsburške monarhije, cesar Franc Jožef I. je prvi to pot častital srbskemu Petru k rojstnemu dnevu.

† Josip Premk.

V petek dne 4. julija ponoči je ugrabila jetika, stara, zvesta rešiteljica naših slovenskih umetnikov in pisateljev, mladega Josipa Premka, znanega slovenskega novelista. Pokojnik je bil že od mladih let šibkega zdravja: nihče pa ni slutil, da pa mu bo smrt pretrgala nit življenja tako mlademu: dovršil je bil komaj štiriindvajseto leto. — Kljub svoji mladosti je bil ranjki

že priznan pisatelj; sodeloval je glavno pri „Ljubljanskem Zvonu“ in pri „Slovanu“, pisal pa je tudi v beletristične knjige „Slovenske Matice“. Svoja manjša dela, črtice in novele je priobčeval skoro v vseh slovenskih naprednih dnevnikih in revijah. Bil je izredno nadarjen mladenič, ki je obetal še marsikaj. V zadnjem času je začel, že na smrt bolan, pisati roman „V trudnem polsnu“. Ni mu bilo dodeljeno, da bi ga končal. Sredi dela ga je ugrabila smrt; napravil le nekaj prvih poglavij. Pogreb pokojnika se je vršil v soboto, dne 5. t. m. ob pol 7. zvečer od stare hiše „Avstrijskega cesarja“ na Sv. Petra cesti; vdeležili so se ga zastopniki listov, večina vseh



Mladi slov. pisatelj Josip Premk, umrl dne 4. t. m. v Ljubljani.

v Ljubljani živčih pisateljev ter mnogo drugih prijateljev slovenskega slovstva. Bodi zemlja lahka mladeniču, ki bi se bil razvil ob drugačnih razmerah nedvomno v izbornega in plodovitega romanopisca!

† Nadučitelj Lovro Letnar.

(Prijatelju v spomin.)

V predlanskem poletju je bilo. Po vzorno urejenem vrtu me je vodil bole-havi gospodar Lovro Letnar in razkazoval s ponosno gesto krasne uspehe svojega truda in dela. Na izmučenem obrazu se mu je brala onemoglost, utrujenost.

„Mari še ne mislite izpreči?“ sem pobaral prijatelja.

„Saj poznate dohodke in sedanjo draginjo. Treh let mi še nedostaja; do tedaj potrpi, potem pa sedem za peč.“

„Jaz na vašem mestu ne oklevam niti dneva. Tri leta naporne službe vas ubijejo! Škoda bi vas bilo, delavnega moža, ki lahko stori še mnogo za narod na prosvetnem polju. Izkušenih, idealnih moči je vsak dan manj med nami; pravi rodoljubi izumirajo!“

Lovro je vzdihnil, nasmehnil se, krčevito mi stisnil roko, toda odgovoril ni. Dve leti je še vlekel v naporni službi, tretjega ni dočakal več. 28. ržnega cveta t. l. so ga ponesli za obzidje mengiškega pokopališča k večnemu počitku.

Lovro Letnar je zagledal luč sveta v Komendi dne 6. velikega srpana 1855. l. Tam mu je učiteljeval oča v dobi, ko so učitelji hlapčevali v pravem pomenu te besede. Nadarjenega dečka sta poslala roditelja v ljubljanske latinske šole. Tu je okusil mladi učenec vse gorje siromašnega slovenskega dijaka. Izza teh lačnih let datira njegova želodčna bolezen, ki so mu

jo nakopala stara in prestana jedila in ki ga je davila vse življenja. Preden je mogel dovršiti študije, mu je umrl oče. Mati je ostala s kopo majhnih otrok brez podpore, brez vsake pokojnine; šele zadnja leta njenega življenja se je posrečilo sinu Lovru, da ji je na podlagi slučajno iztaknjene beležke o rajnem očetu izposloval neznatno mirovino. Brez že itak pičle podpore, ki je siroti zdaj prenehala popolnoma, je moral Lovro prekiniti gimnazijski uk in prestopiti iz 6. razreda na učiteljsko, kjer se je poprijel vzgojne vede z vso njemu lastno vnemo. Po leta 1874. dokončanih studijah je služil malo ne štiri leta v Cerkljah na Gorenjskem, potem osem in pol leta v Dobu, zatem štiri leta kot nadučitelj v Moravčah in končno od 1. velikega srpana 1891. l. do svoje prerane smrti v Mengšu. Nekaj časa je zavzemal tudi mesto c. kr. šolskega nadzornika za Kamniški okraj. Tedaj se je povzpelo šolstvo v imenovanem okraju na Kranjskem na prvo mesto. Izvrstno njegovo delovanje so odlikovale oblasti z mnogimi priznanimi izjavami, in vlada sama mu je izposlovala za učitelje nenavadno odliko: zlati križec s krono.

Letnar je bil tudi vzoren zakonski mož in svojemu zarodu skrben oče. Za soprogo je imel Ano Vrhovnikovo, sestro trnovskega župnika, g. Ivana Vrhovnika, ki mu je porodila dvoje sinov: Lovra, ki je umrl v nežni mladosti in Ivana, ki študira pravo.

Letnar je bil vrlo izobražen mož ne- navadno finega in taktne nastopa, jeklen značaj, odkrit, požrtvovalen prijatelj in nad vse ljubezniv tovariš. Z vsem učitelstvom je živel v zgledni slogi, z duhovščino v lepem miru, radi so ga videli povsod. Učitelstvo ga je ljubilo in spoštovalo izredno; nad četrto stoletja mu je poverjalo svoje zastopstvo v okrajnem šolskem svetu, kjer je zagovarjal neustrašno njegove pravice, in ga volilo za predsednika svojemu okrajnemu društvu.

Tudi slovstveno delaven je bil Letnar. V prejšnjih letnikih „Učiteljskega Tovariša“ je priobčil marsikak korenit članek; svoj čas je bil tudi sotrudnik „Ljubljanskega Zvona.“

Da je bil pokojnik izboren šolnik, ne treba še povdarjati posebe. Dičila ga je i velika ljubav do šolske dece in prijaznost do njenih starišev, ki jim je vedno šel na roko z dobrimi sveti. — Bil je strogo naroden in je iskreno ljubil Slovenstvo; za Slovanstvo sploh ga je navdušil posebno še poset praške narodopisne razstave, kjer je izpoznal hkratu delo češkega učiteljstva. Tudi na polju podrobnega narodnega dela je bil doma; v Mengšu je osnoval Ciril-Metodovo podružnico, ki ji je bil marljiv in vesten predsennik in jo negoval do zadnjega vzdihaja; bil je duša tamošnjemu „Bralnemu društvu“ in mnogoletni poverjenik „Slovenske Matice“.

Ta blagi, vsestransko delavni mož je legel nedavno pod hladno rušo: 26. t. m. ga je vzel trebušni legar.

Da se je ljudstvo dobro zavedalo, kaj mu je vzela bela žena, svedoči veličastni pogreb. Stoglava množica, med njo visoki dostojanstveniki, razni odličnjaki in nad 60 učiteljev ga je spremljalo k večnemu počitku. Turobno je krilila preko mladega groba v zadnji pozdrav pesem tovarišev, in v imenu vseh se je poslovil od rajnika v pretresljivem govoru nadučitelj Petrovec.

Blažen Ti spomin med nami, prijatelj mili! Da Ti pokloni večni mir večni mir vladar nad oblaki, Ti duša zlata, a nam Tebi enakega naslednika.

Harambaša.

Nāše slike.

Pestunja vrgla otroka v morje. Dne 1. t. m. je izročila gospa Amelija Kraigher v Trstu svojega najmlajšega sinka Danila pestunji Ani Kanc v varstvo, da gre z njim nekoliko na izprehod. Ker se pestunja ni vrnila ob običajni uri, jo je pričelo skrbeti, a njen mož Ivan, strojnik paroplovne družbe Tripkovič & comp. jo je potolažil, češ, da je pravkar srečal pestunjo z otrokom na ulici in da se mora vrniti vsak čas. Ure so tekle, a služkinje in otroka ni bilo od nikoder. Skrbeči starši so ju iskali po vsem mestu in naznanili stvar tudi na policiji. — Med tem se je klatila pestunja po mestu, prišla ob pol polnoči k morju in vrgla otroka pri mostu, ki vodi ob bregu čez veliki kanal, iz dosedaj še nepojasnjenega vzroka v morje, kjer je nad 6 m globoko. Otrok, komaj 16 mesečni deček, bi bil gotovo utonil, da ni skočil Artur Poderžaj, ki je šel ravno mimo in slišal pljusk vode ter videl bežočo žensko, takoj za njim in ga srečno prinesel na suho. Pestunjo sta prijela v bližini službujoča finančni in policijski stražnik in jo odvedla v zapor v ulici Tigor. Otoka so prenesli v bližnjo gostilno, kjer so ga preoblekli in odpeljali v bolnišnico. Otrok je gledal začudeno obraze okrog sebe, a se je kmalu sprijaznil z njimi, dokler niso prišli ponj prestrašeni starši. Res je pravi čudež, da je otrok ušel smrti brez zlih posledic. Človekoljubno delo g. Poderžaja je bilo že drugi slučaj, da je rešil človeka utopljenja. Pred nekaj leti je skočil v morje za deklico, ki se je v vrgla s samomorilnim namenom v vodo; a takrat bi bili kmalu zaprli njega samega, ker je začela rešenka trditi, da jo je sunil on v morje, kar se je na izkazalo po pričah kot izmišljotina.



Artur Poderžaj, ki je rešil malega Kraigherja iz morja.

Henri Rochefort mrtev. Te dni je umrl v kopališkem mestecu Aix-les-Bains na Francoskem slavni francoski žurnalista Henri Rochefort v starosti 83 let. Rochefort je igral veliko ulogo v francoski politiki ter bil svoje dni zaklet nasprotnik Napoleona III. in cesarstva v obče, za kar ga je večkrat doletela ječa in celo pregnanstvo. Hvalijo ga, da je bil najsijajnejši polemik svoje dobe: njegovo pero je bilo strašno orožje. Kljub tej nevarni sposobnosti pa je užival veliko spoštovanje; poznali so ga osebno skoraj vsi veliki možje Francije in drugih kulturnih

dežel. Objavljamo njegovo sliko, ki nudi čitatelju obenem tip pristnega, starega Francoza.



16mesečni Danilo Kraigher, ki ga je vrgla Ana Kanc v morje.

Avstrijska vojaška kolesarska tekma v Gorici. V Gorici se je vršila ob prisotstvanju mnogih armadnih dostojanstvenikov vojaška kolesarska tekma; ker utegne zanimati nekatere naših bralcev, objavljamo sliko, predočujočo vojake-kolesarje v popolni pohodni opravi.

Dijaštvo in šport na Angleškem. V tem si je sorodna mladina vseh dežel, da rada kaže, razvija in uri svojo mladostno energijo; razlika je samo v navadah. Dočim je bila najljubša zabava naših visokošolskih dijakov še do nedavnega časa „viteško“ pretepavanje z neviteškimi Svabi in krokanje po križevačkih štatutih — vse po visokokulturnem nemškem vzorcu, je n. pr. angleška mladina povsem drugih misli. Ona si pravi že od nekdaj, da je zdrav duh v zdravem telesu najboljši na svetu, in posveča športu skoraj ves svoj prosti čas. Športna moštva Oxfordske in Cambridgeske univerze slove po svojih odličnih uspehih, in njihove vsakoletne tekme so na Angleškem pravcati narodni dogodki. Posledica tega pametnega, telo in duha krepečega življenja je v poznejših letih, da so Angleži razumni, trezni ljudje, ki jim nikoli ne zmanjka prisotnosti duha — ljudje, ki stoje kot narod morda na prvem mestu in reprezentirajo v svoji zunanosti tip moške lepote. Naša današnja slika predočuje jadrarno tekmo dijaštva na eni izmed rek, ki jih je Britanija tako bogata.

Polet Pariz-Petrograd. Slav. francoski letalec Brindejone (izg. Brendžonk) se je odločil k poletu iz Pariza v Petrograd in je tudi srečno dovršil svoje smelo podjetje. Brindejone se je dvignil v Parizu ter letel preko Berlina in Varšave v Petrograd, iz Petrograda pa se je vrnil preko Stockholma, Kopenhagena in Amsterdama nazaj v Pariz, kjer je gladko pristal. Letalec je bil povsodi predmet burnih ovacij in je dobil tudi več visokih odlikovanj; francoska vlada ga je imenovala za oficirja častne legije.

Povodenj v Ljubljanični strugi. Dolgotrajno deževje, ki nas je močilo zadnji čas, je naklonilo Ljubljancem veselo svidenje: zagledali so nekega dne mahoma spet svojo ljubo Ljubljano, ker je moralo slavno vodstvo spustiti vodo v strugo

da ni poplavlila okolice, ter poškodovala cest, bregov itd. Ljubljana je planila v staro posteljico, ki ji jo baš sedaj prestiljajo, s tako neugnanim veseljem, da je porušila mimogrede veliko že storjenega; podjetje ima precej škode. Ko pa je dež ponehal in so strugo zaprli, je ostalo v mlakah na stotine rib, ki so romale seveda še isti dan v kozico in pomagale tolažiti Ljubljance nad novo ločitvijo od stare znanke.

Slovinci pri Sv. Jakobu v Trstu so ustanovili pred letom dni slovenski otroški vrtec, da rešijo otroke marsikaterih starih poitaljančenja v laških otroških vrtcih. Podružnica sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu v Trstu je otvorila vrtec na svoje troške in pod vodstvom priljubljene gđ. Vere Ponikvarjeve; že prvo leto ga je posečalo nad 80 otrok. Današnja slika nam predstavlja male gojence prepotrebne otroškega vrta z gospodično vrtnarico Vero Ponikvarjevo. — V pokritje vzgojvalnih troškov priredi Št. Jakobska podružnica vsako leto Št. Jakobski semenj na vrtu gostilne „Jadran“ tako tudi letos v nedeljo dne v nedeljo dne 3. avgusta. Spored veselice je zelo bogat in dolžnost vsakega zavednega tržaškega Slovana je, da jo poseti ter doprinese s tem svoj mali dar, domu na oltar.

Odlikovanje Današnja slika nam predočuje slovesni trenotek, ko pripenja orožniški ritmojster pl. Powolny orož. okr. stražmojstru g. Žmavcu zlati zaslužni križec. To slavlje se je vršilo dne 1. l. v bosenskem mestecu Cajnice, daleč tam na vzhodni meji avstrijske države. Prisostvovali so oficirji in podčastniki ondotne posadke s komandantom stotnikom Rogačem, orožništvo vsega okraja, okrajni predstojnik E. Schreiber, uradniki, občinski odborniki, finančna straža, zastopniki cerkve, šole in meščanstva. Orožniški ritmojster in okrajni pred-



Nadučitelj Lovro Letnar, ki je umrl dne 26. junija v Mengšu.

stojnik sta čestitala odlikovancu z laskavimi nagovori, ki jih zaradi premajhnega prostora žal ne moremo priobčiti doslovno; nagovoroma je sledila še dolga vrsta čestitk od vseh strani. Zadnja točka oficijelne slavnosti je bilo defiliranje orožništva pred odlikovancem; najzadnji je korakal osiveli pandur Murat, zgodovinska oseba: služil je turškemu sultanu še pred okupacijo Bosne a zdaj služi že 35 let avstrijskemu cesarju... Po slavnosti je bil slavnosten obed, pri katerem ni manjkalo navdušenih nagovorov in veselih zdravic. — G. Martin Žmavec se je rodil pri Sv. Jurju ob Ščavnici na Štajerskem leta 1869. kot mlajši brat ljub-

ljanskega profesorja, odličnega znanstvenika dr. Jak. Žmavca. Izučivši se trgovine je prišel k vojakom, a po treh letih je prestopil k bosenskem orožništvu. Bil je večkrat v smrtni nevarnosti, a vselej ga je rešila prisotnost duha. Pa tudi on je rešil smrti mnogo oseb. Od narave zelo nadarjen, se je učil neprestano ter vodil vsako leto kod najspodobnejši šolo za orožniški naraščaj v Goraždi. Svojemu narodu je ostal zvest sin, pazno zasleduje vse gibanje rojakov, ter se spominja raznih dobrodelnih narodnih naprav. Za družico si je izbral bivšo učiteljico Ano Praprotnikovo iz Ljubljane, ki mu lajša bivanje v tujini. G. Žmavc je bil šele predlanskim odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem; naj bi se veselil dvojnega odlikovanja še mnogo let ter se vrnil enkrat čil in zdrav v ožjo domovino!

Slovesno blagoslovljenje temeljnega kamna za novo ljudsko šolo na Jesenicah.

— Ta pomembna slavnost se je vršila v nedeljo dne 6. t. m. ob 10. dopoldne; otvorila jo je maša, ki jo je služil domači župnik ob navzočnosti okr. glavarja, učiteljstva, okr. šolskega in občinskega sveta ter šolske mladine z zastavo. Po maši, pri kateri je igrala godbe slov. katol. delavskega društva, je bilo blagoslovljenje kamna. Gospod župnik je predočil pomen trenutka v lepem govoru; nato je g. kaplan prečital listino, ki so jo vzdali v kamen. Vzdali so tudi zlat po 20 K (darilo g. Oblaka s Save), zlat po 10 K (darilo gospe Oblakove) ter novce po 5 K, 2 K, 1 K, 20 in 10 vinarjav. Po vzdajanju tube so udarili zaporedoma vsi udeleženci po trikrat na temeljni kamen; godba je zaigrala — zaključen je bil obred, ki se ga bodo spominjali z radostjo vsi, ki bodo hodili enkrat mimo nove jeseniške šole. Popoldne se je vršila vrlo uspela veselica pri Višnarju.

Pomiloščenje Maksima Gorkega. — Slavni ruski pisatelj Maksim Gorkij je eden najneustrašenejših bojevnikov za prerojenje Rusije v zmislu socializma. Njegov odkriti nastop za revolucionarne cilje mu je nakopal preganjanja s strani ruske vlade, pred katerimi se je moral zateči na italijanski otok Capri, daleč od svoje ljubljene ruske zemlje. Obdan od morja in žarkega južnega solnca, je živel tu svoji rodbini, svojemu delu in ozkemu, z veliko nezaupnostjo izbiranemu krogu prijateljev. Capri mu je postal druga domovina, v ka-



Polaganje temeljnega kamna za novo ljudsko šolo na Jesenicah: Pogled na slavnostni prostor z udeležniki.

teri je tudi — vsaj začasno — premagal svojo težko bolezen; Gorkij je namreč bolan na prsih . . . No, nedavno mu je došla vest, da ga zadene pomiloščenje, proglašeno po carju Nikolaju povodom romanovskega jubileja; sodno postopanje proti njemu je ustavljeno, in nič mu več ne brani, vrniti se v domovino. Maksim Gorkij je sklenil rad, da se vrne oktobra ali novembra meseca za nekaj časa v Rusijo; stalno preselitev na Rusko pa mu zabranjuje bolezen, ki bi se utegnila ponoviti v hladnem severnem podnebjju. — Našim čitateljem bo znano, da je Maksim Gorkij samouk, ki se je povzpел od vagabunda in pozneje delavca v najrazličnejših obratih na mesto enega prvih predstavitev modernega ruskega slovstva. Njegovih del je veliko število; Slovenci ga poznajo po mnogih črticah iz življenja potepuhov-bosjakov in drugih siromakov, ki so izšle v podlistkih naših časopisov, po drami „Na dnu“, ki smo jo videli parkrat na slov. odru, ter po romanah „Mati“ (Založba „Zarje“) in „Foma Gordjejev“ (A. Gabršček v Gorici). Odlikuje ga realistična, vseskozi svoja sila predočevanja, ljubezen do preprostega, močnega življenja in gorko povdarjanje človečanstva v majhnih in zatirani; njegova zadnja dela kažejo izrazito socialistično tendenco.

izkazal kot tako prijeten vir toplote, da neznatno zvišani troški niti ne pridejo v poštev v primeri z mnogostransko nerodnostjo ogljenih in drugih likalnikov. Glavna vrлина kurjave z električnim tokom je točna regulacija gorkote, popolna snažnost in to, da zavzema dajalec gorkote sila malo prostora. V gospodinjstvu se vdomačujejo od dne do dne majhni električni kurilniki v posebne namene. Tako n. pr. imajo že električne preproge in predposteljnice; strežbi bolnikov in udobnosti starih ljudi služijo električno ogrevani obkladki in oblačila. Ali naj omenimo še električno kuhanje, ki se je izkazalo v krajih z cenejšim električnim tokom ne le kot zelo priročno, marveč tudi kot skrajno ceno? Izračunali so, da stane tam, kjer je tok poceni, električna kuha za vsakega človeka po 6—10 vinarjev na dan, kar gotovo ni veliko. Z uvedbo majhnih motorčkov v večja gospodinjstva se opravljajo zdaj vsa



Polaganje temeljnega kamna za novo ljudsko šolo na Jesenicah: Slavnostni obred.

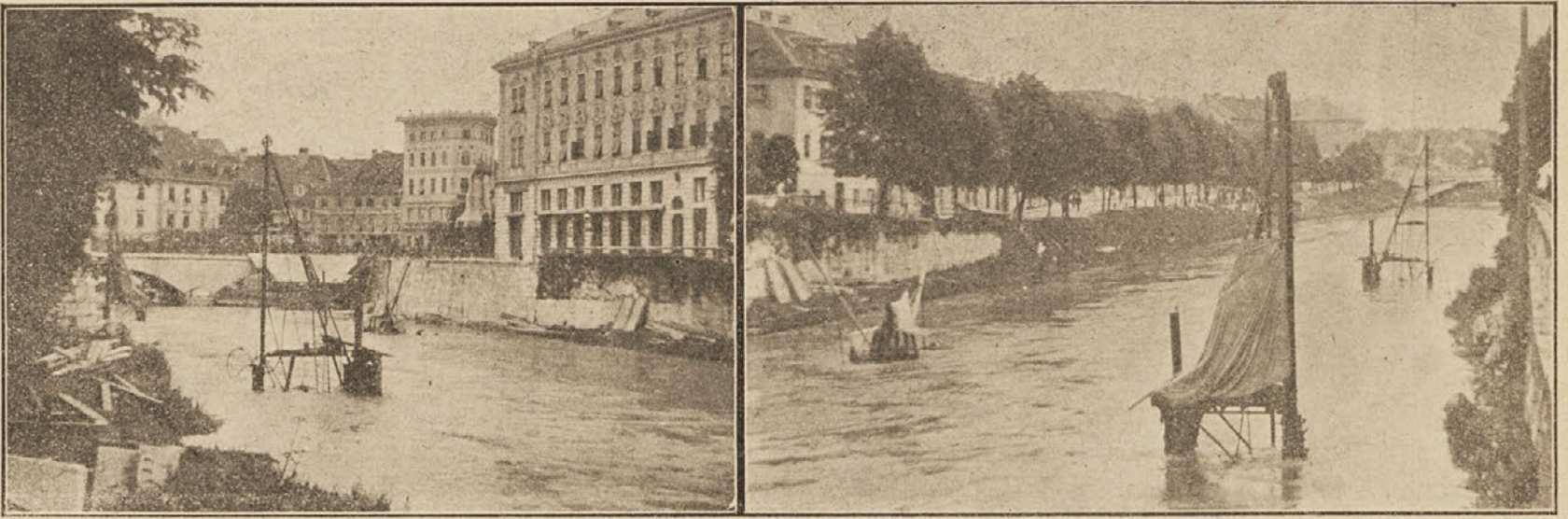
NOVICE.

Utopljenko Zorko Jegličovo je našel dne 11. t. m. okoli poldne ribič Srebrnjak, ki je lovil z nekim tovarišem na levem bregu Ljubljanske, nedaleč od Gradaščičinega izliva. Srebrnjak je zapazil v vodi nekaj temnega in opozoril tovariša, ki je takoj spoznal, da je žensko truplo. S pomočjo drugih ljudi sta izvlekla utopljenko, ki so jo prepeljali nemudoma v mrtvašnico. Truplo je bilo še razmerno ohranjeno, dasi je kazalo značilne izpremembe; moralo je biti zapleteno v kake korenine, ko pa je ob zadnjem deževju narasla voda, ga je nesla naprej, in pritok Gradaščice ga je ustavil, da ni odplovalo dalje. Pogreb ponesrečenke se je vršil v soboto, dne 12. t. m. ob 5 uri popoldne.

Električni tok v gospodinjstvu. Električni tok se rabi v gospodinjstvu že dolgo za razsvetljavo. Zadnje čase ga rabijo marsikod za segrevanje likalnikov, pri čemer se je



Maksim Gorkij, slavni ruski pisatelj, ki je bil pomiloščen povodom romanovskega jubileja in odpotuje to jesen z otoka Capri pred Napoljem v svojo domovino.



Poplavljenje Ljubljaničine struge ob zadnjem dežju: Pogled s Pogačarjevega trga proti Frančiškanskemu mostu in s Frančiškanskega mostu proti Jubilejnemu mostu; iz vode molé stroji, ki jih je voda zalila.

kuhinjska dela, tako rezljanje, sekljanje, stikanje, tolčenje in gnetenje testa mnogo hitreje in bolje kakor z roko. Posledica je snažnejša priprava jedil in prihranek časa, kar pomeni spet, da ni treba plačevati toliko služinčadi. V stanovanjih sesa elektromotor s pomočjo posebnih aparatov prah iz preprog in zaves mnogo bolje, nego moreš iztepsti s trstiko; električen strojek lika parkete, električna škropilka razkužuje in osvežuje zrak — celo električni klavir je izpopolnjen že toliko, da ga slišiš po salonih. Električna goni pralne in šivalne stroje; celo v najsvetejši kotiček toaletne sobice sledi gospodinja ter ji služi za sušenje las. Prvotni strah gospodinj pred električnim tokom se je izpremenil v največje zadovoljstvo nad velikimi ugodnostmi, ki jih nudi človeku; škoda samo, da veljajo vse te lepe reči le bolj za druge kraje in premožnejše ljudi, a manj za naše dežele in naše — suhe mošnje...

Grozne posledice metanja bomb iz aeroplanov. Iz El Paso v Teksasu poročajo pariškemu „L' Auto“: Francoski aviatik Didier-Masson, ki je v službi revolucionarjev v Sonori, je napravil v vrstah Mehikancev grozno škodo z metanjem bomb iz aeroplanov. Poletel je na Bleriotovem monoplanu nad mehikanski torpedni čoln, ki je bil zasidran v Guynamas, ter vrgel na njega par dinamičnih bomb. Posledica je bila grozna. Potem je letel nad planjavo v Ortizu, kjer sta si stali nasproti vojski sonorskih revolucionarjev in Mehikancev. Aviatik je tudi tukaj vrgel na mehikansko vojsko več dinamičnih bomb. Mehikanci so zbežali v velikem neredu. Samo v enem jarku so našli 52 mrtvih.

Nevihte, snežni zameti in povodnji. Po celi zgornji Italiji so provzročile nevihte velikansko škodo. V Bergamu znaša škoda nad 2 milijona lir. V Toskani je baje več hiš porušeni in mnogo oseb ranjenih. Na jezeru Lago maggiore je divjala strašna nevihta; čoln, v katerem je sedelo več deklic, se je prevrnil, vse deklice so utonile. Skoro vse reke so izstopile. Gore so zasnežene. V Švici sega sneg do 1500 m globoko. Toča je storila zlasti veliko škodo v vinogradih. Velikansko škodo je napravila nevihta v okolici Vidma. Nevihta je odkrila mnogo poslopij in podrla mnogo dreves. Iz Bregenza poročajo, da se trgajo v gorah plazovi. Bodensko jezero narašča. — Tudi na Ogerskem je nevihta napravila mnogo škode. V Halmiju je povodenj, vsa dolina reke Maroš je opustošena. Mesto Mediaš je pod vodo in izolirano. Škoda znaša več milijonov. Tisa je stopila čez bregove in nasipe. Marmaros-Sziget je odrezan od sveta. Železniški most pri Hosszumezöju je v nevarnosti. Več hiš se je zrušilo, mnogo ljudi je utonilo. Železniški promet je pretrgan. Pri Slatini se je podrl železni most. V Martonu se je podrl 30 hiš. V Rusztu beže

prebivalci na visoko ležeči stari grad. Veliki Varadin je pod vodo. Ljudje beže na strehe. V Furti se je podrla mnogo hiš.

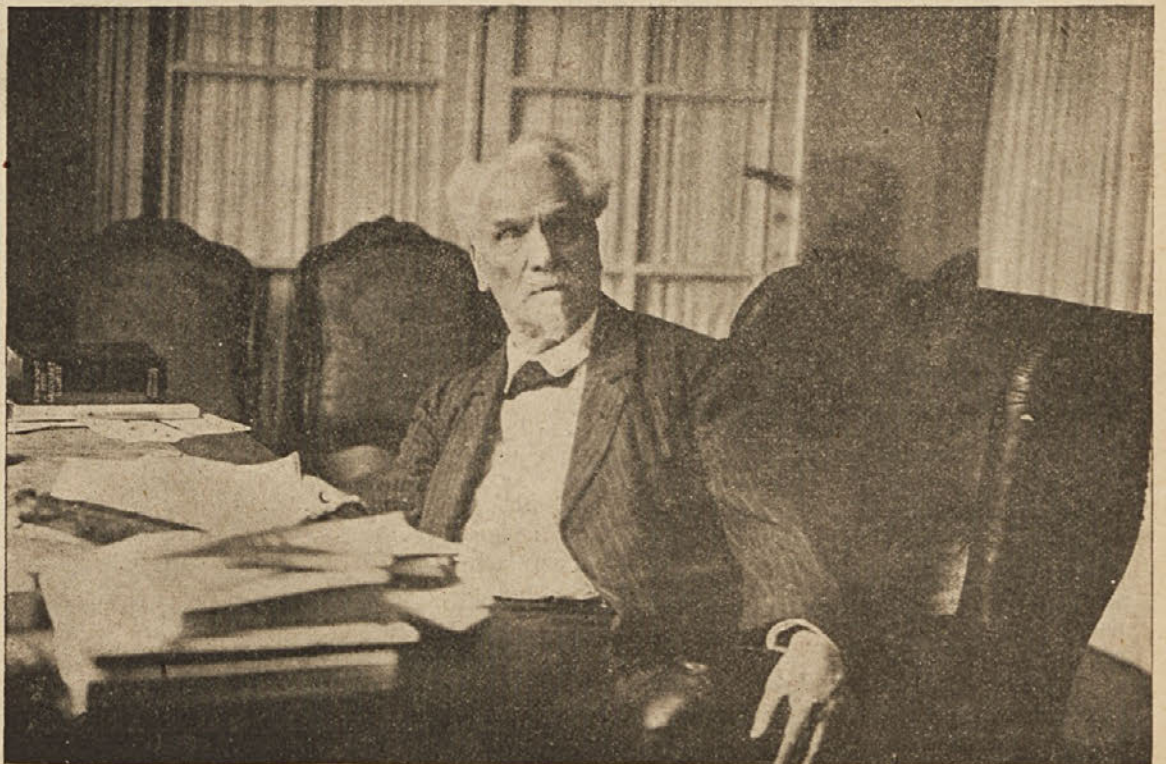
V paradižu vohunov. Nedavno je buknila vest o novi vohunski aferi v Južnih Tirolah; aretirali so v zvezi s tem graškega inženirja Paierja, ki je živel v Brnu s svojo rodbino zelo potratno. Policija, ki je našla pri hišni preiskavi mnogo obtežilnega materiala, je aretirala tudi njegovo ženo, dočim je njegov 20letni sin pobegnil. Iz Inomosta poročajo k aferi inženirja Paierja še, da so aretirale vojaške oblasti še 3 osebe, stavbenike in liferante pri zgradbi novih utrd na južnem Tirolskem. Hišne preiskave se še vedno vrste. V kratkem se izvrši še več aretacij — O veliki južnotirolski vohunski aferi se poročajo sledeče podrobnosti. Na visoki planoti Lafraun gradi vojaška uprava že tri leta obsežne utrdbe. Danes so te utrdbe že skoro dograjene in deloma tudi že oborožene. Gradbeni dela je imela med drugimi tudi firma Wertmann, ki je poverila vodstvo inženirju Paierju, češkemu Nemcu. Že več tednov so imeli Paierja na sumu, da je gotovo tajne detajle načrta prodal nekemu italijanskemu agentu. Delj časa so tedaj nadzorovali Paierja ter se prepričali, da inženir res sumljivo občeje z italijanskimi agenti. Izvršili so ob njegovi nenavzočnosti hišno preiskavo, pri čemer so odkrili mnogo obtežilnega materiala. Nato so inženirja aretirali ter ga izročili vojaškemu sodišču v Roveretu. Preiskavo imata v rokah dva dunajska in en inomoški vojaški avditor.

O obsežnosti Paierjevega vohunstva, ki se razteza baje čez dve leti, se seveda ne izve ničesar natančnega, iz velikih priprav in iz delovanja vojaških sodišč, ki se da tudi v javnosti zasledovati, pa se da sklepati, da je Paier izdal Italiji zelo važne vojaške skrivnosti novih utrd. Tudi one tri osebe, o katerih smo poročali, da so jih aretirali, so pripeljali v Rovereto. Aretirani so jih višji častniki v spremstvu orožnikov in civilnih policistov. Do sedaj se je izkazalo, da Paier ni samo vohunil, marveč je tudi ogoljufal erar pri raznih dobavah za mnogo tisočakov.

V izložbi Gričar in Mejač v Ljubljani v Prešernovi ulici smo razstavili po fotografiji povečano sliko, da se lahko občinstvo prepriča o fini izvršitvi. Opozarjamo na oglas.

Naši uspehi so jako odvisni od naše zunanosti. Nežno fino lice, lepo negovane roke in naši lasje imajo pri tem jako važno ulogo. Negovati moramo torej lasišče, da se obvarujemo pred izpadanjem las, ranim osivenjem, tvorjenjem luskin itd. in nam je pri tem Fellerjev poživljajoči, čisteči fluid z znamko „Elzafluid“ neobhodno potreben. Prav tako izvrstno služi negi kože, ob glavobolu, čuva nas pred infekcijami itd. — 12 steklenic za 5 kron franko pošilja E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 280 (Hrvaško).

Technikum Mitweida je pod državnim nadzorstvom stoječi, višji tehniški zavod za izobrazbo elektriških in strojnih inženirjev, tehnikov in delovodij in ga obiskuje na leto 2—3000 gojencev. Pouk v elektrotehniki



Slavni francoski žurnalist Henri Rochefort, ki je umrl te dni v Aix-les-Bainsu.



Mladina otroškega vrta pri Sv. Jakobu v Trstu z voditeljico gđc. Vero Ponikvarjevo.

kakor tudi v izdelovanju strojev se je v zadnjih letih jako razširilo, ki ga podpirajo jako uspešno bogate zbirke, laboratoriji za elektrotehniko in izdelovanje strojev, delavnice in strojnice itd. Zimski tečaj se prične 14. oktobra 1913 in se sprejemajo udeleženci za brezplačni predkurs, ki se začne dne 29. septembra od srede, septembra dalje vsak dan v tednu. Podroben načrt s poročilom pošlje tajništvo Technikum Mitweida (kraljestvo Saksonsko). V učnih tvorniških delavnicah, ki so spojene z zavodom in obsegajo okolo 3000 m² zazidanega prostora, se sprejemajo in praktično izobražujejo praktikanti.

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

22. nadaljevanje.

„Moj Bog!“ je šepnila obupno, ko so jo posadili v barko k nesrečni tovarišici in ko je bila razložila Jerici v njeno nepopisno strmenje, da je videla brata in njegove prijatelje, ki so vdrl v Halilovo hišo, hoteči jo oteči. „Kje bi si bila mislila, da so rešitelji tako blizu!... Ne bila bi vas smela pustiti stran; uprli bi se bili — vzdržali skupno tistih par minut — in zdaj bi bili morda obedve rešeni in varni!“

Bridko je zaihtela ob misli, kako je v svoji prenapetosti sama podaljšala Jeričino in lastno nesrečo. Toda Jerica ji je položila roke okrog vratu, tolažec jo nežno in sočutno:

„Ne plakajte, lady; previdnost božja je hotela tako... Mari ste vedeli, da je moj ubogi brat tako blizu? In kdo ve, ali naju obeh skupaj ne bi bila doletela enaka

usoda, kakor je zadela vas?... Narobe, dobrotnica moja; hvaležna vam bom do smrti, in to jetništvo, ki morda ne bo več dolgo trajalo, mi bo le prilika, vračati vam z ljubeznijo in vdanostjo to, kar ste mi storili, ko ste se nastavili zaradi mene tako strašni nevarnosti... Moj brat in njegovi drugovi, ki ste jih opozorili, nama bodo sledili, in gotovo je, da se jim enkrat posreči najina rešitev. Skrbeti morava le, da zaznamujeva svojo sled; vidite, kako pametno je bilo, da sem se odločila takrat v Zemunu za tisti poizkus, čeprav se mi je zdel sami tako brezzmiseln in brezuspešen!“

Ali Kemal je slonel med tem njima nasproti in ni genil prekrižanih rok; opajal se je z mehkim zvokom Jeričine govorice in iskal v temi obrisov njene ljubke postave. Ves čas je čutila deklica nekaj težkega in strašnega; in dasi je komaj razločila njegovo divjo senco, se ji je vendar dozdevalo, da vidi pred seboj zarjenje dveh risjih oči.

Zdajci pa se je zdrznil kakor od nenadne misli; zamrmral je nekaj v svojem jeziku, zapalil cigareto in izpregovoril s

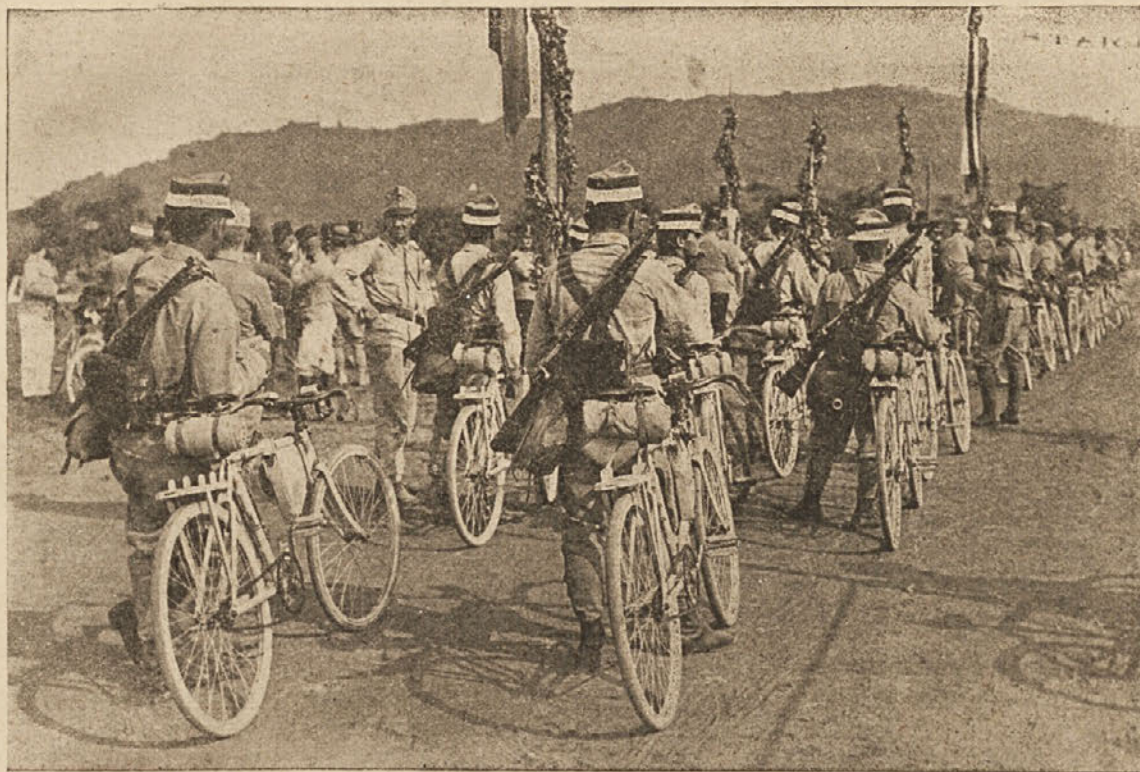


Odlikovanje slovenskega rojaka v Bosni: Orožniški ritmojster pripne g. orožniškemu okrajnemu stražmojstru Martinu Zmavcu zlati zasluž. križec.

Na vseh razstavah, ki se jih je Technikum Mitweida doslej udeležilo oziroma njega precizijske delavnice, so dobile izredna odlikovanja. Industrijska in obrtna razstava v Plauen: razstavno kolajno mesta Plauen „za izredne uspehe“. Industrijska in obrtna razstava v Lipskem: kraljevo državno kolajno „za izredne uspehe v tehniškem pouku“. Industrijska razstava v Zwickavi: zlato kolajno. Mednarodna svetovna razstava v Lüdtichu: Prix d'honneur.



Odlikovanje slovenskega rojaka v Bosni: Slavljeneč, g. orožniški okr. stražmojster Martin Zmavec s soprogo v krogu vojaških in civilnih dostojanstvenikov.



Vojaška kolesarska tekma v Gorici: Tekmovalci-vojaki pred startom v popolni pohodni opremi.

hripavim glasom, v katerem je še odmevala vihra prejšnjih ljubavnih sanjarij:

„Lady Helena!...“

Angležinja je molčala prezirno in ponosno.

„Mylady!“ je ponovil Arnavt, videč, da ne dočaka odgovora. „Ni mi treba razodevati vedno iznova, da me sovražite... da me zaničujete morebiti! Vem to in — sprijaznil sem se s tem. Saj tudi ne zahtevam od vas ničesar razen tega, kar si vzamem lahko brez vaše naklonjenosti: pravico, razpolagati z vašo svobodo še nekaj časa, dokler se ne izpolne izvestne reči. Upam, da ne bo trajalo predolgo... Verjemite mi torej, da vašega prijateljstva, spoštovanja in drugih lepих reči sploh ne iščem; ako vas nagovorim, me vodi misel, da nisem jaz edini, ki ga mrzite na svetu. Stavil bi na primer, da sovražite Halila beja še mnogo bolj; in sam moram priznati, da zasluži ta lopov vaše preziranje daleko bolj od mene... Allah pa mi je naklonil v svoji dobroti in previdnosti orožje — usodno, važno Halilovo skrivnost — ki mu zdrobi glavo tisti trenutek, ko se mi zazdi, da je nepotreben med živimi. Opazili ste me sami, da se me boji kakor gjaur zastave prerokove — oprostite, ako vas žalim s to primero! Slišali ste, kaj sem mu zagrozil; in ker bi rad preizkusil ostrino meča, ki ga držim nad njegovo glavo, vas prašam, mylady: ali je Halil bej spoštoval moje svarilo, ali ga ni? Ali vam je bil katerikrat nadležen — le količkaj?...“

„Kaj bi storili z njim, ako vam potrdim to vprašanje?“ je prašala lady Helena z dozdevno hladnokrvnostjo.

„Jaz — ničesar; a padišah, ki ga ohrani Allah še mnogo let, bi sodil jutri v svoji visoki modrosti, kaj zasluži lopov, ki je bil član zarote zoper njegovo posvečeno življenje!...“

Angležinja je prešinilo kakor blisk sovraštva; z nečuvno jasnostjo se je obnovil nocojšnji prizor v njenem spominu.

Mari bi storila krivo, ako bi ga kaznovala s smrtjo — njega, ki ji je hotel prizadejati največje ponižanje, ki more zadeti svobodno, ponosno žensko, in jo

osramotiti vpricho svojih slug? Gotovo ne! Toda lady Helena je bila po svojih prednikih-diplomatih očitno podedovala dragoceno spoznanje: ako hočeš uničiti enega izmed dveh neprijateljev, ki se sovražita med seboj — prizanesi drugemu, da bo tvoj zaveznik iz lastnega nagiba!... V tisti kratki sekundi med vprašanjem in odgovorom ji je prišlo na um, da je Halil bej, v svesti si Arnavtove opasnosti, Aliju Kemalu morda še nevarnejši kakor ta njemu in da utegne napeti tudi on vse sile, samo da se iznebi zakletga sovražnika.

„Če se izpolni moja slutnja kmalu, škodim sebi in Jerici, ako ga izročim pogubi!“ je zaključila sama pri sebi ter dodala glasno: „Narobe; priznati moram, da je bil vselej zelo obziren in ljubezniv...“

„Ženska!“ je zamrmral Arnavt zaničljivo. „Kakor da vam ne vidim v srce... Laž se skriva za vašimi besedami!“

„Molčite!“ je vzkripela Helena ponosno. „Prav imate — če hočete reči, da zaradi vas ni vredno lagati!“

Arnavt je zardel v temi zaškripal z zobmi.

„Še nekaj vas poprašam,“ je izpregovoril po daljšem premolku. „Kdo so bili ljudje, ki so vlomili v Halilovo hišo?“

„Ne poznam jih...“ je izjavila lady negotovo.

„In vendar ste hoteli oditi z njimi, čeprav vas niso silili?“ je zategnil Ali Kemal porogljivo. „Povejte, mylady — kdo so bili?“

„Ne vem.“

„Vidim, da ni dobiti resnice iz vas; in lahko si mislim, kaj mi hočete zamolčati... Hvala, mylady; zdaj me lahko sovražite dalje — zakaj vidi se mi, da vas spet dolgo ne bom nadlegoval. Toda“ je kriknil z nenadnim srdom, „ne vdajajte se praznim nadam. Skipetar drži, kar je zagrabil! Oteli bi vas radi... oteli, hahaha!...“

Divje se je stresel njegov smeh nad gladino.

Zdajci pa je prislunil: oddaljeno pluskanje vesel mu je bilo udarilo na uho — tako daljno, da ga Jerica in lady Helena niti nista slišali.

„Stoj!“ je velel krmarju po turško. „Kaj slišiš?...“

„Veslajo...“

„Obrat na desno — v loku nazaj, da jim priplovemo za hrbet!“

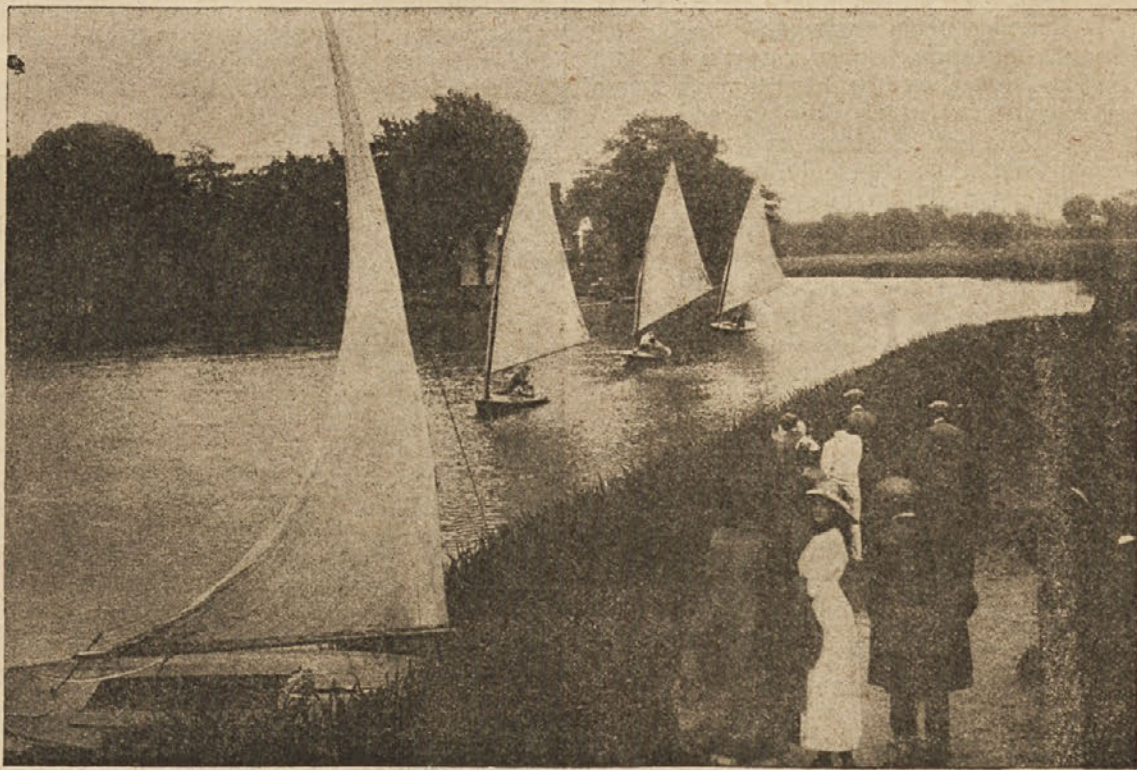
Barka se je nagnila in zavila v širokem loku tako, da so naši prijatelji izgubili njeno sled in prispeli pred njo na stambulsko stran. Kajti Ali Kemal ni hotel spopada s sovražnikom, dokler je bil v nevarnosti, da izgubi svoj plen.

Jerica in lady Helena sta čakali z drevenečim srcem, kdaj pristanejo k bregu.

„Ali bova mogli izpustiti znak?“ se je glasil tesnobno vprašanje, ki je trepetalo v njiju mislih.

Čoln se je bližal obali čim dalje bolj; še par udarcev z veslom — še mimo one jadrnice, ki je molila svoje mrklo okostje v predjutranji mrak...

Toda —! Jerica in lady Helena sta komaj zadržali bolesten vzdih.



Dijaštvo in šport na Angleškem: Jadralna tekma angl. vseučiliščnikov.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Georgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah.

Barka je zavila k jadrnici in se pritisnila z bokom k njej!

Ali Kemal je zažvižgal.

Nekdo je stopil zgoraj k robu krova; kalna svetilka je vrgla v čoln svojo rdečkasto luč.

„Mustafa!“ je zaklical Arnavt poluglasno.

„Vse v redu,“ se je odzval mož na ladiji.

„Kdaj dvigneš mačka?“

„Samo tebe sem čakal, gospod!“

„Evo nas. Trije smo; ali je moj brat gori?“

„Je, Ali!“ se je oglašila temna postava, ki je stopila tisti hip h kapitanu Mustafi.

„Dajte lestvico!“

Vrvična lestvica je padla v čoln.

„Mylady,“ se je obrnil Ali Kemal k Angležinji, „ako dovolite, vas ponese na ladijo. Prosil bi vas, da se ne branite, zakaj morje ni plitvo na tem kraju.“

Lady Helena je obrnila glavo strani in dovolila z zaničljivo gesto, polno studa in preziranja, da jo je prijel in splezal z njo na krov. Tam jo je sprejel v svoje varstvo Isa Kemal, krasen širokopleč črnolasec, ki je bil zamenil svojo evropsko nošo za to potovanje z arnavtsko narodno. Ali se je vrnil po Jerico.

„Zdaj si ti na vrsti, košuta, golobičica moja,“ ji je zamrmral spotoma v svojem divjem narečju. „In zdaj si moja — moja si, in nikdar več nikogar drugega!“

Jerica ga ni razumela, toda čutila je gnevno strast njegovih besed, in zona ji je izpreletela deviške ude v vročem prijemu tega razbojnika.

Žalostno se je ozrla tja proti bregu: vsaj za minuto da bi smela stopiti na suho! Morda bi našla priliko, da izgubi eno svojih pisemc na tej obali, kjer bo iskal brat s svojimi tovariši gotovo že to jutro njenih sledov... In plašno, plašno je obrnila pogled v barko; tam je bila pustila svoj list, v nadi, da pride kljub vsemu v prijateljske roke: nemara ga najde čolnar in se polakomi, pa ga odnese na angleško poslaništvo... Lady Helena ji je bila dejala, da je potem brez skrbi, zakaj on, poročnik Wheeler, bi izvedel nemudoma.

Verige so zaškripale na krmi...

Jadrnica se je zazibala; črne postave turških mornarjev so se razlezle po jamborih. Veter je potegnil krepkeje in zagnal po Bosporu nebrojno čedo valov.

Ali Kemal je stopil na kraj in vrgel nekaj na barko; zapelo je, kakor mošnja napolnjena z zlatom in srebrom.

„Allah te čuvaj, gospodar!“ so viknili divji glasovi vojakov.

„Allah z vami!“

Barka je zbežala k bregu — jadrnica se je premaknila in jela drčati proti širini.

Jesensko jutro je risalo na vztoku ozko rdečo progo, ki je rastla in rastla in tirala z zlatimi prsti mrakove pred seboj.

Jerica in lady Helena sta videli polurazločno, kako so zlezli Skipetari na suho in odkorakali v mesto; na krovu barke je obsedel razstrgan dolgobradec s fesom na glavi, pušil cigareto in gledal zamišljeno predse — prav tja, kjer je ležalo pisemce...

Nesrečnici sta se obrnili nehoti stran, ker nista hoteli obuditi s tem strmenjem pozornosti razbojniških bratov.

Že je bila jadrnica daleč, daleč od obale. Takrat pa se je ozrla Jerica, in njenemu grlu se je izvil pritajen, pol radosten pol tesnoben vzklík.

Lična motorna ladja je bila pridrevila k bregu; iz nje so poskakale postave, ki jih iz dalje ni mogla več razločiti. Toda skrivnostno glas se je bil dvignil v njenih prsih in zaklical:

„To so rešitelji! To je Ivan, tvoj brat, in Dušan, pobratim njegov...“

Angležinja je začutila krčevit pritisk njene roke, obrnila glavo in pogledala; njene velike oči so se zasvetile.

Takrat pa je pristopil Isa Kemal in kriknil kratko, z vso odurnostjo, ki jo je pridobila njegova podedovana arnavtska sirovost za časa dunajskih študij.

„V kajuto! Tu ni kraj za otožno razgledavanje!“

Možje na bregu so bili zares naši prijatelji.

Zalost nad smrtjo vrlega Jova jim ni bila vzela trdne volje, ukreniti v tem usodnem trenutku vse, da ohranijo svojo sled.

„Tukaj so se morali izkrcati in nikjer drugod,“ je velel divji Marko, „— ako so so pristali ob stambulski obali.“

Ivanov pogled je sledil zamišljeno beli jadrnici, ki je plula nedaleč od njih.

„Če so pristali ob stambulski obali...“ je ponovil zamolklo. „A kdo ve? Koliko je bark po pristanišču! Ali moremo ugeniti, katera je njihova?“

„Iščimo!“ je dejal Dušan odločno. „Če ostane gospod Kazakov pri mojem bratu — mi ostali hitimo poizvedovat po obrežju; ni vruga, da ne bi našli kakega znamenja! Razdelimo se na dvojce — da bo pri vsaki skupini eden, ki govori nekaj po turško... Gospod Wheeler in ti, Mihajlo, pojdita z mano; ti, Ivan, se pridružiš Marku in gospodu Estournellu; četa, ki najde prva kaj, se vrne nemudoma k našemu čolnu, kjer je zbirališče, in pošlje enega izmed sebe po ostale... Na pot, bratje, in Bog nam daj obilo sreče!“

Mahnili so drug drugemu z roko in se razšli v dve nasprotni smeri na težavno delo.

Bogme, njih naloga ni bila lahka! Mislimo si le jutranje mrgolenje pristaniškega nabrežja, kjer hiti po svojih opravkih na stotine surovih mornarjev in težakov, po večini fanatičnih muslimanov — Turkov, ki ne zro ravno prijazno na vsiljive nevernike... Kamorkoli so se obrnili naši znanci, povsod jim je odgovarjalo jezno godrnjanje — ako niso našli njih vprašanja sploh gluhih ušes. Mornarji niso bili nikjer in nikoli vljuden narod; prav redko kateri izmed teh carigradskih pomorščakov je znal toliko spodobnosti, da je pogledal tujcem v oči ter odgovoril prijazno:

„Rad bi ti ustregel, effendi, a nisem jih videl, Allah ve, da ne...“

In niti njemu niso mogli pogledati v srce, ali laže, ali govori resnico.

Vrhu tega je odhajal čoln za čolnom, in drugi je pristal na njegovem mestu; kaj lahko je bilo mogoče, da je barka, v kateri je priplul Ali Kemal s svojim plenom in svojimi pomagači, že zdavnaj kdo ve kje...

Upali so, da najdejo vsaj eno tistih pisemc, ki jih je bila omenila lady Helena, da bodo zaznamovala njuno sled; toda zaman so jim begale oči po pesku in kamenju. Ali je bila pobrala listek tuja roka? Ali se jetnicama niti ni posrečilo, spustiti ga na tla? To je bilo manj verjetno; ženska, ki hoče varati svojega sovražnika, ukani tudi najprebrisanejšega Arnavta...

Solnce je lezlo čim dalje više in više; zdaj pa zdaj je pogledal kateri na uro in opomnil tovariše s tesnobo, da se bliža poldanski čas... Ni torej čudež, da je našim prijateljem upadalo upanje po tako dolgem in brezuspešnem iskanju.

„Ne bilo bi napačno, ako bi šel poprašat k našemu poslaništvu,“ je rekel Dušanu poročnik Wheeler. „Ako sta iztresli takšno pismo in je našlo pot, ki mu je bila namenjena izprva, potem utegne biti že tam; in če ne, najdem morda kako drugo obvestilo, tičoč se lady Helene, katere usoda je zdaj itak tudi Jeričina...“

To je govoril v trenutku, ko so se bližali kapitanovi ladji že tretjikrat, da poprašajo, ali so imeli tudi ostali tako malo sreče.

V svojo veliko žalost so zagledali od daleč tudi Estournella, Ivana in Marka, ki so se vračali z nasprotni strani, kažoč z mahanjem rok svoj neuspeh in malodušje.

Zdajci pa je obudilo nekaj njihovo pozornost. Ivan se je bil mahoma ustavil in pokazal tovarišema z odločno gesto velik čoln na jadra, ki se je zibal v bližini.

Mahljaj njegove roke je pomenil:

„Ta je in nobeden drugi!“

Dušana in njegova spremljevalca je popadla ena tistih slutenj, ki so tako močne in pravilne, da že v prvem trenutku ne dovoljujejo nikakega dvoma.

(Dalje prih.)

Vsled zamude na pošti izostane v današnji številki slika letalca Brindejonca; priobčimo jo prihodnjič.



Vojaška kolesarska tekma v Gorici: Zmagovalci na cilju.

Jugoslovanska dijaška počitniška zveza.

Začele so se počitnice in mnogo dijakov — članov naše zveze je odšlo na potovanje. Pri tej priliki še enkrat opozarjamo in prosimo potujoče dijake, da se povsod na potovanju in na brezplačnih prenočiščih obnašajo dostojno, da ne bo kakšnih nepotrebnih nerednosti in nam neljubih pritožb. Potujoče dijake prosimo, da nam po počitnicah pošljejo poročila svojih potovanj, da vemo, kje so potovali in v katerih krajih so brezplačna prenočišča najbolj potrebna. V začetku prihodnjega šolskega leta bo začel izhajati „Glasnik J. d. p. z.“, v katerem bomo objavljali najboljše potopise, teoretične razprave o potovanjih i. t. d. S tem bo mnogo pomagano napredku „J. d. p. z.“ in dvignilo se bo tudi veselje do potovanja.

Vsem onim zasebnikom in tudi dijakom, ki so dali brezplačno prenočišče, se iskreno zahvalujemo in jih obenem prosimo, da nam ostanejo tudi v naprej naklonjeni. Prosimo pa jih tudi, da nam javijo vsako nerednost, ki bi jo morda napravil kateri potujoč dijak, ker je za vsakega člana „J. d. p. z.“ odgovoren odbor, ki bo že poskrbel, da se kaj takega ne zgodi več.

Morebitne pritožbe, poročila o potovanjih, prošnje za pojasnila i. t. d. se naj pošilja za slovenske kraje na naslov: „Jugoslov. dij. počit. zveza Ljubljana, za srbohrvatske kraje na naslov „Jugoslov. dijački fer. savez“, Sušak-Reka, Boulevard 131.

Odbor „J. d. p. z.“

Srajca je srajca, trdijo nekateri. Pa vendar ni vseno, kako srajco nosite. Posebno poleti, ko se potite, morate paziti, da boste imeli perilo dobrega kroja in iz zdrave tkanine. Najboljše perilo vsake vrste dobite pri Prvi spodnještajski razpošiljalnici I. N. Šošarič v Mariboru, Gosposka ul. št. 5. V zalogi so vedno vse vrste, ker ima I. N. Šošarič tudi lastno izdelovalnico. Moške srajce stanejo iz dobrega čefira prve vrste K 2'40, druge vrste K 2'80 iz zelo finega blaga, prsa iz pralne svile prve vrste K 3'20, druge vrste K 3'60, tretje vrste K 4'—. Kdor naroči tri srajce, jih dobi poštne prosto, pri 6 komadih pa še 10 odstotkov popusta. Za neugajajoče se vrne denar ali pa se blago zamenja.

Ugodno najetje osebnega kredita. V sedanjih dobi, ko so draginjske razmere dosegle nevzdržljivo mero, ter so postale skoro neznosne za vse vrste človeške družbe, je vprašanje glede preskrbljenosti cenega, neobtežujočega posojila v pravem smislu besede potrebno in nepogrešljivo. Radi tega bo gotovo v interesovanih krogih s hvaležnostjo sprejeto, ako opozorimo na „Kreditni oddelek“ pri „Vzajemno zavarovalni banki“ „Slaviji“, katere omogoča osebam s stalnimi službenimi ali pokojninskimi dohodki, kakor uradnikom vseh kategorij, profesorjem, državnim in zasebnim učiteljem i. t. d. najeti si pod najugodnejšimi pogoji osebni kredit ter tako sebi kakor družini pribaviti mir in zadovoljnost. V govoru stoječa posojila mogoče je dobiti pri banki „Slaviji“ proti nizkim obrestim na 5—3 letno amortizacijsko dobo na podlagi življenjskega zavarovanja. Priporočamo tedaj slovenski javnosti pri iskanju cenega osebnega kredita pri najtopelejši splošni priljubljeni, prvi slovenski zavarovalni zavod, banko „Slavijo“, katere generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ul. 12, daje na zahtevo brezplačno podrobna pojasnila.

NORMALEN

razvoj in lepo uspevanje dojenčkov

je odvisno od zadostne hranitve in materinskih prsih. Zadostno neutrudljivo dojenje omogočuje „GALEOL“. Vpliva ugodno na množino in na kakovost mleka. Množina mleka naraste za 33 do 50%. Dojenčki postajajo redovito težji in se izvrstno razvijajo. — Ima prijeten okus, je raztopljiv v vseh tekočinah in zadostuje ena pušica za 20 dni.

Cena 3 K.

Glavna zaloga je v lekarni B. Fragner, Praga III., vogal Nerudove ulice. Zaloge v lekarnah. Kjer se ne dobi, se pošilja po pošti proti vposlanim K 3'70 ena pušica, K 6'72 dve pušici, K 9'72 tri pušice, K 12 — štiri pušice franko.

„V službi kalifa“

Zgodovinski roman je pravkar izšel. Za naročnike stane broš. 2 kroni.

Vešče in poljudno spisana knjiga „Konzerviranje sadja in vsakojake povrtine za domačo uporabo“ je ravnokar izšla v tretji, povečani izdaji. Cena 1 K, s poštino 10 h več. Dobi se pri Jos. Zupanc, dež. vinarški instruktor v Ptuj.

!! 500 kron !!

Vam plačam, če ne odpravi v treh dneh brez bolečin moje korenine uničujoče Riamazilo. Vaša kurja očesa, bradavice in otiščaje. Cena lončenu z jamstvom 1 K, Kemény, Košice (Kaschau) 1. Postfach 12/44. Ogrsko.

!! Jamčen uspeh !!

sicer denar nazaj. Zdravniška izjava o izvrstnem vplivu.



Bujno lepo oprsje dobite, če rabite med. dr. A. Rixovo prsno kremo

oblastveno preiskano, jamčeno neskodljivo. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 3'—, velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8'—. Kosm. Dr. A. Rix Laborat, Dunaj IX., Berggasse 17/0. Razpošilja se strogo diskretno. — Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri Zlatem Jelenu“, parfimerija A. Kane in drogerija „Adrija“.

Kdor hoče svoj

kapital varno in dobičkasno naložiti, naj kupi lepo, novo, dvonadstropno hišo, še 8 let davka prosto, v mirni, lepi legi v mariborskem mestu. Zraven hiše lep prostor za stavbo. Plačilni pogoji ugodni. Proda se takoj. Več pove Josip Kolarič, mizarški mojster, Maribor, Fran. Jožefova cesta 9.

Malinov pristni sok!

Za preskušnjo pošiljam poštne koli 5 kg franko na vsako postajo v Avstriji za 7 K 50 vin. Lovro Rogelj, zaloga pristnega malinovega soka, Vrhnika pri Ljubljani.

Steckenpferd-lilijinomlečno mlie

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja

Prva sisečka ročna izdelovalnica tamburic

J. Stjepušin Sisek.



Odlikovana na pariški izložbi l. 1900 in na milenijski izložbi 1896. Razun tamburic in skladov za razna godala ima kakor gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine i. t. d., za katere se pošilja poseben cenik s slikami. Ilustrovan cenik tamburic pošljem vsakomur zastoj. V isti tovarni izhaja strokovni tamburaški mesečnik pod imenom „Tamburica“, ki prinaša razun pouka tudi krasne tamburaške partiture ter stane letno samo 8 K.

Vino in brinje:

Ivan Gržinič, Kum, pošta Roč, priporoča svojo zalogo vina in brinja. Cena zajamčeno pristnega vina 36 K za 100 litrov.

Najboljše ogrske salame, fina sočna šunka (gnjat), kranjske klobase, preka-jeno meso, slanina s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča trdka

J. Buzzolini Ljubljana Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljate od najmanjše do največje množine po najnižji ceni.

POZOR!

80000

parov čevljev

4 pari čevljev za le

K 9.—

Zaradi plačilnih težkoč mi je naročilo več velikih tovarov, da poprodam velik del čevljev globoko pod izdelovalno ceno. Prodajam torej zaradi tega vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, z zbitimi podplatmi rujavosne ali črne, jako elegantna najnovejša fazona velikost lt Nr. cm. Vsi 4 pari stanejo le K 9.—. Razpošiljatev po povzetju. I. Gelb, eksped. hiša. Novi Sandec 88. (Avstr.) Zamenja dopustna, tudi denar nazaj.

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na bolodnu.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastoj pri

Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Fizikalčno-terapevtski ambulatorij

primarija dr. Robida

Ljubljana, Dalmatinova ul. 3

za živčne in druge bolezni.

Ordinacija izvzemši nedelje in praznikov vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne; ob sobotah samo od 11. do 12. ure dopoldne.

Zdravljenje s svetlobo in toploto, masažo in elektriko.

Galvanizacija, faradizacija, voltaizacija, sinusoidalna faradizacija, franklinizacija, lokalna darsonvalizacija, visoko frekventni toki v solenoidu (avtokondukcija), električne četverostanične kopali, splošna, vibracijska in konkusijska masaža, gimnastika, termopnevmoterapija, Goldscheiderjevo svetlobno zdravljenje, pnevmomasaža, vakuumterapija, radijevo pitno zdravljenje, diatermija (termopenetracija).

Specijalna terapija živčnih bolezni s posebnim ozirom na nevroze, kot: nevastenijo, histerijo, psihogenijo, na bojzenske, seksualne, srčne in druge nevroze. Psihoterapija.

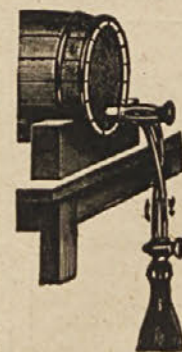
Ne stane prav nič!

Zastoj razpošiljam povsod vzorce suknene blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, perlinega blaga, modnega barhanta, platnena blaga, oksforda, blaga za postelje, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih. Karl WORSCHKE, Maribor ob Dravi Ko. Herrngasse 10.



Srebrno plaketo. — Dunaj 1910.

Vsakošno perutnino in nje piščeta, golobe, sobne pte, kunce, svinje, pse itd. ozdravite sigurno s „Palma“. To že v preminogih slučajih najzadovoljnejše učinkujoče sredstvo dobite poštne prosto, če pošljete 1 K poštne znamke (veleposlatvu zadostuje letno za 4 K). — J. E. Weixl, Maribor, Zofijin trg št. 3, Štajersko.



Pravo senzacijo

zbuja najnovejši patentirani ameriški polnilec pivnih steklenic.

Vleče pene sam v sod nazaj. Se ne razliva, oglikovna kislina ne uhaja. Pripraven za rabo. Največja varčnost. Posebno pripraven za gostilničarje, hotele, spekerijske trgovce, konsumna društva in rodbine.

Cena kosu iz aluminija K 14.— za 1 stekl.

„ „ „ medi „ 20.— „ 2 „

„ „ „ „ 17.50 „ 1 „

„ „ „ „ 25.— „ 2 „

Razpošilja se franko proti povzetju.

Ilustr. ceniki brezplačno in poštne prosto.

J. Korngut, Dunaj XXI/4, odd. 9.

Malomarne ljudi

lahko presenetiti kadarkoli kaj, na kar niso bili pripravljeni in jih spravi v zadrego. Posebno neprijetno je to, če kdo nenadoma oboli, za influenco, nahodom,

kašljem, tiščanjem v prsih, pomankanjem sape in bodenjem v plečih. Za take slučaje imajo pripravljen previdni ljudje Fellerjev topeči, olajšujoči fluid iz rastlinskih esenc z znamko „Elsafluid“. 12 steklenic tega preskušenega domačega zdravila razpošilja za K 12 franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 280

(Hrvaško). Obenem lahko naročimo tudi Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko „Elsa kroglice“, 6 škatlic za le 4 krone, da jih imamo doma ob zapaljenju, želodčnem obolenju, slabem črevesnem prebavljanju, če nimamo teka, bljuvanju itd.

Ma

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani zagamčeno v 6 dneh „Vladica balsamin“. Steklenica K 2-50. Rationell bals. milo K 1-20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez boleštv v 8 minutah edini zagamčeno neškodljiv „Sattygmo“. Steklenica K 2-50

Bujno polnost-krasno oprsje

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek zagamčen. Neštevilni zahvalni in priznani dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepično in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladice“. K 2-.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

Poarine lasna mast

oživlja in krepi lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh zagamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. Prodaja in razpošilja edino ord. kozmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Izšla je v ponatisu prva knjiga
velezanimivega romana

„Za svobodo in ljubezen“,

ki jo dobe naročniki „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ kot nagrado za znižano ceno K 1-70 s poštino vred. Za nenaročnike in po knjigarnah stane K 2-20 s poštino vred.

Pijte samo Tolstovrsko slatino

ki se naroča v Tolstemvrhu p. Guštajn (Koroško.)

Agitirajte in pošljite naročnino!



Na vse
prijatelje
dobre kave!

Ste pokusili kavo s kavim pridatkom „Frank“? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zyretek. — „Frank“ iz zagrebške tovarne je le pravi s kavim mlinčkom.

Najpripravnejše darilo za god in druge prilike

je vsekakor lepa po fotografiji povečana

umetniško izdelana slika.

Cena sliki v velikosti 30×40 cm, z robom (paspartujem) 50×62 cm za naše naročnike in člane njih rodbine 16 K, za nenaročnike 22 K. — Cena sliki v velikosti 40×50 cm, z robom (paspartujem) 60×74 cm za naše naročnike in člane njih rodbine 20 K, za nenaročnike 26 K. — Fotografije se vrnejo nepoškodovane.

Plačilni pogoji: Pri naročilu je poslati s sliko vsaj 5 K are, ostanek potem po povzetju, ako se ne pošlje prej. Učitelji, uradniki i. dr. v v definitivni službi lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 5 K.

Vsa naročila je nasloviti na upravništvo

„Slov. Ilustrovanega Tednika“ v Ljubljani.

Nova, stara vina in
droženko
astnega pridelka prodaja
Fr. Ferlinec v Smarju
pri Jelšah.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj
v Spodnji Šiški št. 222
pri Ljubljani. Dobi se v
Kolodvorski ul. št. 200 ali
pa v trafiki pri cerkvi.
V treh tednih zrastejo naj-
lepši lasje. Stekl. po 2 K
in po 3 K. Pošilja se tudi
po pošti. Izborno sred-
stvo za rast las.

Za gotovost se jamči.

Zadostuje samo ena
steklenica.

Spričevala na razpolago.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah žamoret obogateti le s srečko! TURŠKA
SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto
ker znašajo glavni dobitki vsako leto
400.000, 400.000, 400.000, 200.000,
200.000 in 200.000 zlatih frankov,
ker vsaka srečka mora zadeti najmanj
400 frankov,
ker je tedaj zanj izdan denar varno
naložen kot v hranilnici,

ker igra še dolgo vrsto let in obdrži
kupec po izplačilu kupnine trajno
igralno pravico brez vsakega na-
daljnega vplačevanja,
ker znaša mesečni obrok samo 4 K
75 vinarjev, in
ker zadobi kupec že po vplačilu prvega
obroka izključno igralno pravico.

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši 1. avg. 1913! — Glavni dobitek 400.000 frankov.

Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

VAŽNO! Sprejemajo se tudi priglasila k nakupu srečk avstrijske državne raz-
redne loterije! — Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

**Češke industrijske banke glavno za-
stopstvo v Ljubljani.**

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.



v najkrajšem času svetovnoznano
Vukovarsko milo in pomada za obraz
z znamko „Zlata zvezda“.

Izdeluje: Lekarna Kirchbaum, Vukovar
(Slavonija).

Velika eksportna zaloga
dvokoles, šivalnih in
kmetijskih
strojev, gramo-
fonov, orkestri-
jonov itd.

Mehanič. delavnica.

Prodaja na obroke. — Ceniki franco.

Pri Batjel-u, Gorica,

Stolna ulica št. 2-4.

Pridite k meni vsi,

če hočete kupiti dobro, trpežno in
lahko tekoče kolo. Prepričali se bode, da so prvovrstna in originalna

Es-ka in Adler kolesa

res najboljše, primerno najcenejša,
ter vredna zaupanja in priporočila
domače, strogo solidne tvrdke

ANA GOREC,

specialna trgovina s kolesi in deli,
Ljubljana, Marije Terezije cesta 14. (Novi
svet, nasproti Kolizeja)

Cenik brezplačno. — Rabljena kolesa od
30 K dalje. Največja izposojevalnica koles.